

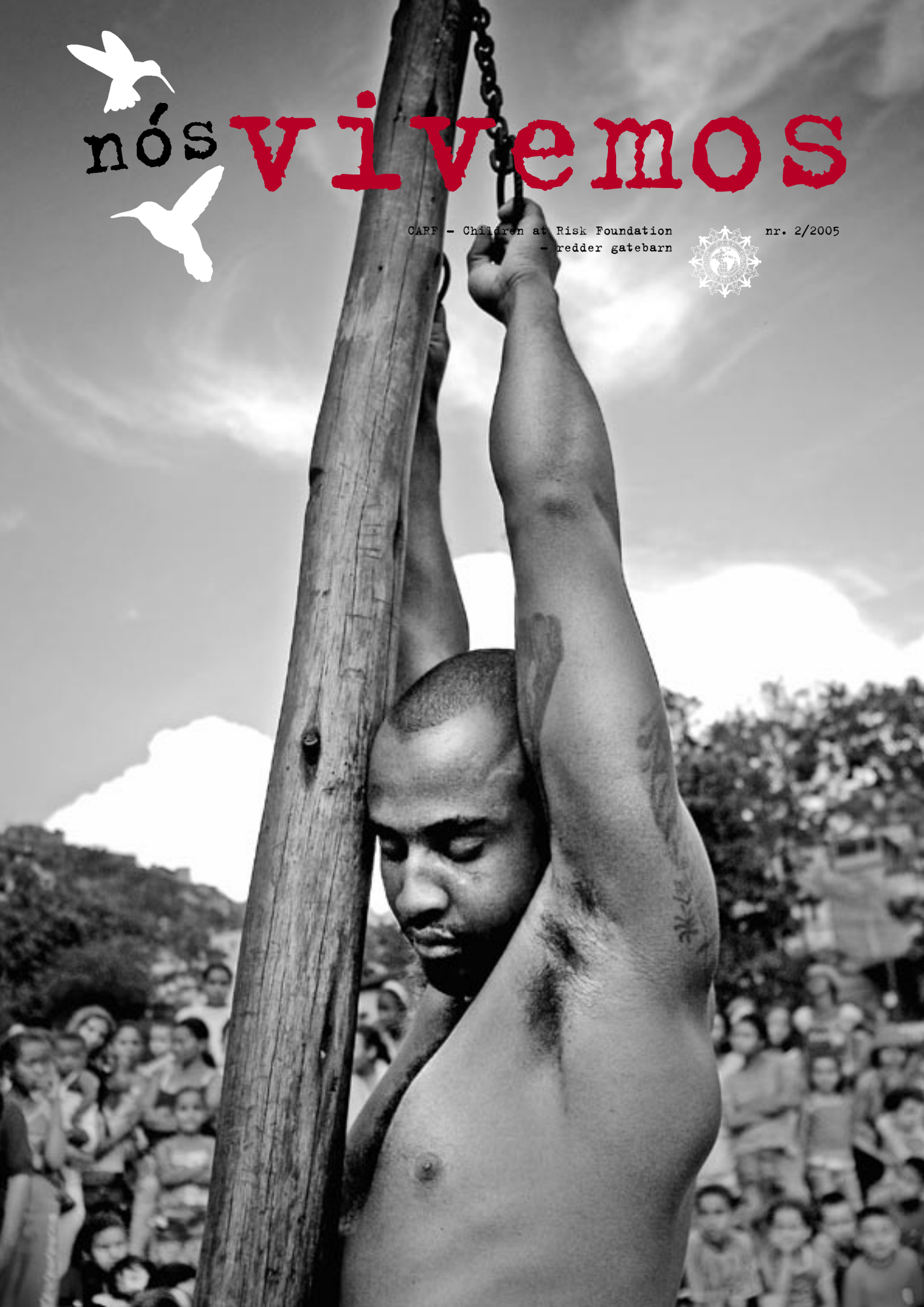

nós

vivemos

CARF - Children at Risk Foundation
- redder gatebarn

nr. 2/2005

Kunnskapen om fattigdom

Bjarte Storesund
(redaktør)

Med mitt engasjement for Cari følger jeg selvsagt våkent med hver gang media ofrer tid på ting som skjer i Brasil. Men det som til tider skuffer meg er den manglende evnen til å gå i dybden på samfunnsforhold i Brasil. En gang i året oversvømmes avisene med damer fra Rio som rister til sambarytmene mens de beveger seg ned karnevals-promenaden. Jevnlig får vi se Ronaldo og kollegaene banke inn noen mål mot et annet sør-amerikansk lag med en knust VM-drøm. Av og til kommer det nyheter om korrupsjons-skandaler i den brasilianske regjeringen, krig mellom politi og narkotikabander i Rio eller at en feriegjest kan ha blitt drept. Sjelden blir reportasjene mer enn korte, overfladiske nyhetsmeldinger. Forrige gang du så en karnevalsdame fra Rio på tv-skjermen – fikk du da vite noe om at kostymet var betalt med kokainpenger fra narkotikakartellene i Rio de Janeiro? Eller får du noen gang høre mer om disse sambajentene sitt liv i favelaen der de fleste av dem kommer fra? Hvis du i stedet hadde søkt etter Ronaldo på google.no ville du fått 212.000 treff fra norske hjemmesider. Fra disse er det bortimot umulig å oppdrive opplysninger om hans oppvekst i et fattig slumkvartal i Rio. Eneste unntak er en oppgave av noen ungdomsskoleelever i Harstad. Media sin manglende evne til å gå i dybden gjør at det råder en altfor stor kunnskapsløshet om den andre og tredje verden. Vi sitter ofte med et overfladisk og feilaktig inntrykk av slike samfunn. Vi vet at det finnes en del fattige mennesker i verden, men vår kunnskap stopper ofte der. Det er da fristende å spørre seg om dette har noe å si for vår evne til å gjøre noe for disse fattige menneskene. Eller for å stille et litt annet spørsmål: er det slik at det kunne vært behov for litt mer og korrekte kunnskaper om en del av verden der vi sender et ti-talls bistandsmilliarder hvert år? Svaret burde vel gi seg selv.

Forsidebilde: Bildet er tatt av Tatiana Cardeal og viser Poca (Jefferson) som slave under den musikalske forestillingen "Valor Negro" (Negro verdier). Forestillingen har vært framført flere ganger av Grupo Cultural Beija-Flor og vises her for andre innbyggere i favelaen.

Innhold

3-4 Favelaene
brer om seg

5 Stemte
for våpen

6-7 Kolibriene
drar til
nye steder

8-9 "...jeg har
lært mye om
verdier."

10 Vil aldri
glemme

11 Inter-
nasjonal
uke

12-15 Stiftelsen
CARF -Styrets
beretning
2004/2005

FAVELAENE

brer om seg

São Paulo har i dag et folketall som er 5 ganger så stort som hele Norge. Men tallet er i kraftig vekst og den største veksten skjer i de fattigste områdene, favelaene.

Av: Bjarte Storesund

Et inntrykk av São Paulo sine enorme dimensjoner kan du få ved å besøke en av høyblokkene i sentrum av byen. Utsikten som møter deg er både mektig og imponerende, men også skremmende og tankevekkende. Byen med sine 25 millioner mennesker strekker seg lengre enn du kan se. I sentrum av byen kan du se høyblokker overalt. I disse kapitalens statussymboler finner du finansinstitusjonene og næringslivet. Løfter du blikket mot horisonten, der den forurensla luften gjør sikten uklar, tar høyhusbebyggelsen etter hvert slutt. Det er her i utkanten av São Paulo at de fattige favelaene som oftest ligger og det er i favelaene befolkningen i byen ekspanderer mest. Tar du en kjøretur ut fra byen i retning av Diadema der Kolibriredet ligger, får du en reise nedover landets sosiale rangstige. Etter hvert vil veiene bli dårligere, bosset ligge tettere og av forskjellige grunner vil gjennomsnittsinnbyggeren være mørkere i huden. Til slutt vil du være omringet av det som folk i Brasil kaller favelaer, bosted for den fattigste tredjedelen av byens innbyggere. Dette er områder der de høyere sosiale klassene ikke vil sette sine bein og som de bare kjenner gjennom sitt dårlige rykte.

Myndighetene rev slummen

Den første brasilianske favelaen oppstod i Rio de Janeiro i 1898. Myndighetene bestemte seg den gang for å rive slumkvarteret Cabeca de Porco ("grisehodet" på norsk). De husløse slumbeboerne, som for det meste var havnearbeidere, okkuperte en høyde i nærheten

og bygget nye hjem av restene fra husene som myndighetene hadde revet. Etter dette ble betegnelsen favela brukt om et fenomen der fattige okkuperer ubebodd land og bygger sine enkle hjem. Myndigheten har ved flere anledninger prøvd å få bukt med favelaene. Militærdiktaturet på 1960- og 1970-tallet rev en rekke favelaer i områder der de kom ubehagelig nær rike bokvartaler eller ble for plagsomme for næringslivet. Innbyggerne ble omplassert i hastige og dårlig planlagte husprosjekter. Den kjente filmen Cidade de Deus (Guds by) fra 2003 er basert på en slik historie hentet fra virkeligheten. Det nybygde området endte opp som det mest brutale og hensynsløse i Rio, uten plass for politi og rettssystem. Filmen måtte taes opp på et annet sted på grunn av manglende sikkerhet i den såkalte Cidade de Deus.

Ukontrollert nybygging

Det er i dag favelaene som bidrar sterkest til veksten for Brasils storbyer. Statistikk fra Rio de Janeiro viser at hele byen vokser totalt 2,7% per år mens de fattige favelaene vokser 7,5%. Den ukontrollerte veksten skaper store sosiale problemer. Det er som regel på landsbygda problemene starter. Herfra kommer 65% nybyggerne i favelaene. Problemet kan være bønder som mister sitt livsgrunnlag etter at regnskogsområder ble hogget ned. Mennesker tvinges fra landsbygda inn til storbyens fattigdom med håp om en bedre tilværelse. Tilstømmingen til favelaene skjer uten noen som helst kontroll. Ubebodde skrå-

ninger kan bli okkupert av innflyttere i løpet av en natt. Så bygges det på spreng og etter noen dager er skråningen bebodd av nye såkalte "faveladores". Her er det ikke mye som minner om byplanlegging. Her kommer folkene og husene først, mens det offentlige mangler både evne og vilje til å følge opp med tilbud som vei, vann, kloakk, strøm og ikke minst et politi.

Offentlig tilbud etterhvert

Myndighetenes vilje til å bruke penger i disse områdene er på et helt annet nivå enn i de velstående bydelene. I Brasil bevilges offentlig midler til områdene der skatteinntektene kom fra. Men etter hvert som tiden går kan det offentlige tilbudet i favelaene likevel bedre seg noe i forhold til da de var nybygget. Et lignende forløp skjer ofte også med kriminaliteten. Mens drapstatistikken er høyest i begynnelsen er tendensen at den synker etter hvert. Faveladorene klarer ofte å heve standarden på sine hjem etterhvert. Det lille de klarer å legge til side brukes på egne boforhold. Hjemmene pusses opp, den skjøre bygningsstrukturen forsterkes og man kan nærmest se på byg-

ningene hvor lenge folk har bodd der. Men bedringen er ikke større enn at den elendigheten fortsatt er stor. Men en positiv side ved favelaene er det sterke samholdet mellom innbyggerne. Litt bedre stilte familier stiller gjerne opp for de mest trengende slik at ingen går sulten. De hjelper hverandre også med byggedugnader på sine boliger. Det er helt vanlig å se en gjeng mannfolk som slår seg sammen i helgene for å støpe en ny etasje til et nabohus.

Rimelig arbeidskraft

Befolkningsveksten i favelaene kan gi gunstige forhold for industri. Her finnes et stort overskudd av arbeidskraft og til en rimelig pris. Fabrikker etableres derfor i slike områder og kan gi arbeidsplasser til fattige mennesker med lave krav til lønn og arbeidsforhold. Noen av faveladorene som ikke får jobb i en fabrikk, får mulighet til å jobbe hos velstående familier i andre bydeler. En jobb som dagmamma eller husholder kan gi noen hundrelapper i måneden. Å dra nytte av andre sin elendighet ser ut til å være et viktig prinsipp i det brasilianske samfunnet.

Stemte for våpen

Årlig drepes rundt 40.000 mennesker i Brasil, og de aller fleste blir skutt. Trenger du et nytt våpen eller er du tom for ammunisjon er det bare å spaserer inn i nærmeste våpenbutikk - uansett om du er kriminell eller lovlydig.

• Av: Bjarte Storesund

Slik ønsker flertallet av brasilianerne fortsatt å ha det etter at våpenloven var til folkeavstemning 23. oktober. -En dødsom for tusenvis av medborgere kommenterer John Fitzpatrick fra Sao Paulo. Bilister vil skyte andre bilister etter trafikkulykker, ektemenn vil fortsette å skyte sine hustruer de er forbanna på og eldre menn som er lei av å be tenåringsnaboene sine skru ned lyden vil hente frem håndvåpenet sitt fortsetter Fitzpatrick.

President Lula og hans regjering hadde lagt mye prestisje ned i å få folket med på et forbud mot våpensalg. Men for brasilianerne ser det ut for at vå-

pen for dem fortsatt betyr trygghet. Hele 63% av folket stemte for fortsatt fritt salg av våpen fra butikker. Politiske kommentatorer ser på dette som et protestvalg der den nylig korrupsjonsskandalen i regjeringen har spilt inn. Det hevdes at folkets protest bunner i manglende tillit til regjeringens politikk og deres evne til å beskytte borgerne mot den voldelig kriminaliteten. De brasilianske fjernsynskanalene var også motstandere av strengere våpenlov og anklaget dem for å være en trussel mot brasilianeres frie rettigheter. Det har her vært antydning visse økonomiske koblinger mellom TV-selskapene og våpenindustrien.

KOLIBRIENE drar til

nye steder

"Kolibriredet besøker nærmiljøet" heter programmet der Kolibri-ungdommen tar med sine aktiviteter ut blant de verst stilte slumkvartalene i nærområdet.

• Av: Bjarte Storesund

Programmet er et nytt initiativ fra ungdomsledere og stipendiater på Kolibriredet som ønsker å skape et tilbud i mer avsidesliggende steder i favelaen. Ønsket er å nå ut til de barna som ofte ikke har mulighet til å komme seg til Kolibriredet. I første omgang er formålet å la barna få en smakebit av ting de aldri har vært borti tidligere. For noen kan dette bety å få holde i en malerpensel for første gang i sitt liv. Aktivitetene har derfor vært lagt opp på en enklere måte enn hva man er vant til.

Blant de mest vanskeligstilte

Programmet ble innledet 18. juli i favela Sitio Joaninha. Sitio Joaninha ligger i en ås omtrent 6 kilometer fra Kolibriredet hvor mange av familiene tidligere jobbet på søppeldyngen. Søppeldyngen ble stengt for noen år siden, men bare de færreste fikk senere mulighet til et annet arbeid. I Sitio Joaninha er det få av hjemmene som har innlagt vann, mens de fleste må basere seg på drikkevann fra en lastebil som kommer en gang for dagen. Barna i Sitio Joaninha har en lang vei til skolen og her eksisterer ikke noen offentlig transport. Her er det bare de færreste som har vilje eller mulighet til å komme seg til Kolibriredet.

Stor entusiasme

En av de ivrigste deltakerne var 5 år gamle Jonathan fra Morro de Macaco en annen favela som også ble besøkt av Kolibriene i løpet av uken. Denne lille gutten lever under en svært vanskelig familiesituasjon. Men denne dagen ble Jonathan fullstendig oppslukt av aktivitetene han fikk være med på. Han kunne for

Jonathan ved mikrofonen.

en liten stund glemme det vanskelige livet sitt. Han startet med malerpenselen og gikk fullstendig inn i en for ham helt ny verden av farger. Konsentrasjonen var slik man sjeldent ser hos så små barn. Jonathan ga seg ikke før hele fjeset var fullt av maling. Da dagen nærmet seg slutten grep Jonathan mikrofonen og sang for full hals foran resten av favelaen. Den 5 år gamle artist-spiren og hans jevnaldrende i favela Morro de Macaco skal nå få et varig tilbud som skal drives av Carf og det lokale barnehjemmet Lar Maria & Sininha.

Besøkte voldelig strøk

Noen dager senere var det barna fra den beryktede Favela Morro de Samba (Sambaåsen) som fikk besøk fra Kolibriredet. Den tunge narkotikatrafikken og volden gjør at denne åsen regnes som en av de farligste i regionen. Det var bare 3 uker siden fem ungdommer i alderen 14 til 18 år ble et offer for brutaliteten på dette stedet. Renan, Gabriel, Felipe, Marcelão og

Alle bildene på side 6 og 7 er tatt av Tatiana Cardeal.

Thiago (bror til en av Capoeiristaene på Kolibriredet) ble offer for politimenn som var ute for å gjøre jobben sin. Da politiet stormet åsen på jakt etter narkotikatrafikanter løp ungdommene for å komme seg i dekning. I Brasils favelaer kan det å løpe i slike situasjoner bety døden. Politiet fulgte etter dem til et hus i nabolaget og beordret dem ut derifra. De livredde barna gjemte seg under en seng hvor de endte som ofre for politiets kuleregn.

Narkohandelen fortsatte

Da Sambaåsen fikk besøk fra Kolibriredet var kontrasten stor til den nylige tragedien med de 5 guttene. Barna fikk nå mulighet til å spille fotball, male, forme, drive Capoeira, være DJ, danse break, rappe eller prøve seg som frisør. Fotballkampene ble spilt midt på gaten, noe som ikke var noe problem for disse barna som er vant til å spille fotball hvor som helst. Det som var mer bekymringsfullt var at narkohandelen fortsatte for fullt et lite stykke ned i gaten slik den pleide gjøre. I Sambaåsen er barna så vant til å leve midt oppi denne type trafikk at de ikke lot seg affisere. Men for å være på den sikre siden, hadde Gregory gjort en avtale med den lokale narkotikalederen og politiet om at de skulle få være i fred under arrangementet.

Hvis leserne ønsker å støtte prosjektet kan de gå inn på www.carfwebnet.blogspot.com. Under "Children & Youth Capacity Building Scholarships Programme" finnes alternative måter å støtte prosjektet.

“...jeg har lært mye om verdier.”

Da Ørjan Håland skulle ut og reise og få nye inntrykk, var det São Paulo og Kolibriredet som lokket. Og slik ble det, til tross for at Gregory mente at dette ikke var noe sted for en 22-åring. Etter et par måneder med mye masing gav han etter, og lot Ørjan komme og arbeide frivillig i seks måneder.

- Det var et sjokk å komme ned dit og oppleve hvordan folk lever i favelaen, jeg ante jo ikke hva jeg gikk til. De to første månedene var tøffe, forteller Ørjan. – Først tenkte jeg at det var stygt der, innrømmer han, - men etter hvert som jeg ble kjent med folk og fikk være med dem hjem, begynte jeg å se det sjarmende med dette stedet og det enkle livet. Språket var også en utfordring. Han pugget fem ord hver kveld, og litt etter litt klarte han å forstå mer.

-Jeg deppet litt i begynnelsen over mine fem daglige gloser, forklarer han. – Men det løsnet heldigvis, og etter 4 1/2 måned kunne jeg kommunisere greit.

Mindre fokus på ting

- Livet i favelaen er veldig forskjellig fra hjemme, forteller Ørjan videre, - og folk har andre verdier. For eksempel, hvis noen gir meg en sykkel, tenker jeg at jeg skal ta vare på den. Men hvis du gir en sykkel til noen i favelaen, vil de sannsynligvis selge den for å få tak i penger. De har for lite av alt, og lever under et voldsomt press for å klare seg, så de kan ikke til late seg å være opptatt av ting på den måten vi kan.

Og folk er varme og energiske, positive og gir av seg selv, til tross for alle problemene. Det er veldig lett å komme i kontakt med dem, og de er behagelige å være sammen med. Det jeg savner mest derfra er smilene og all energien, forklarer han.

Ørjan sitt arbeid ved Kolibriredet var fotballaktiviteter med barna, men den viktigste oppgaven var å være tilstede for ungene. – Kolibriredet har allerede en fotballtrener, en 35-åring som tidligere levde i dyp fattigdom. Han livnærte seg av å samle papp fra søpla og levere denne inn til resirkulering, og det er både vanskelig og farlig å leve på gata på denne måten. Nå har han en meningsfylt jobb på Kolibriredet, og det følte feil at jeg skulle komme der og ”ta over” på en måte. Gregory ansetter folk fra favelaen til å drive aktivitetene ved senteret, sånn at de kan forsørge seg selv og familien sin. Som frivillig gjaldt det å finne en balansegang, og ikke gå i veien for dette, forteller Ørjan. – Ungene syntes uansett at det var inspirerende at det kom noen utenfra som spilte med dem og kom på kampene deres. Etter hvert ble fokuset mitt mer sosialt arbeid, være sammen med ungene, prate med dem, og la meg integrere i samfunnet.

Lært mye om hva som er viktig

Oppholdet har gitt mange sterke inntrykk, både på godt og vondt. – Jeg har lært veldig mye, og da mener jeg ikke språket, men verdimesig, forteller han. – Jeg har lært mye om hva som betyr noe her i livet, og hvor viktig det er å ha mennesker rundt seg som man kan stole på. Jeg setter utrolig stor pris på familien, kjæresten og vennene mine nå, og jeg vet jo at mange i favelaen ikke har noen som er der for dem. Atskillige familier opplever å miste noen i drap, og alkohol- og narkotikaproblemer er utbredt. De fleste gatebarna er ikke foreldreløse, men har foreldre som sliter med rusproblemer og derfor ikke klarer å ta seg av dem. I denne situasjonen er Kolibriredet et viktig fristed; her møter barna en positiv verden hvor de kan få lov til å være barn og dyrke sunne interesser, understreker han.

Ørjan ble kjent med ett av menneskene bak drapsstatistikken. Han opplevde at en god venn av ham ble skutt og drept. – Han var en av dem som hadde fått hjelp på Kolibriredet til å skape seg et ok liv, han var 24 år, og hadde jobb, kone og barn. Han forsøkte å avverge en krangel, og det endte med at han selv ble skutt mens den fem år gamle sønnen hans så på. Det er veldig mye våpen i omløp i favelaen og dette er noe av det som Gregory arbeider med; å få folk bort fra ideen om at våpen gir trygghet. Drapet på denne unge mannen fikk meg virkelig til å innse hvor farlig det er å leve i favelaen, og hvor lite et liv er verdt her.

Store økonomiske forskjeller

- Det var vanskelig å forholde seg til de enorme økonomiske forskjellene mellom meg og dem jeg ble kjent med, forteller Ørjan videre. – Det var innviklet å forklare at jeg faktisk ikke er rik, for jeg er jo det i forhold til dem, og man blir veldig synlig som eneste utlending. Dessuten har mennesker som bor i favelaen utrolig lav status i samfunnet; de er liksom de laveste av de lave. Den eneste måten de kan oppnå respekt fra resten av befolkningen på er å utrette noe stort, bli fotballstjerner eller noe sånt. Det er helt utenkelig for rike brasilianere å jobbe i en favela, forklarer han.

Godt å se at det nytter

Ørjan har fått godt innblikk i aktiviteten ved Kolibriredet, og han er full av lovord. – Jeg har sjelden opplevd noe så udelt positivt som det arbeidet Gregory gjør her, understreker han.

– En gutt som gjorde spesielt inntrykk på meg, var en sjuåring med alkoholproblemer som kom til senteret i begynnelsen av oppholdet. Gjennom arbeidet fikk jeg følge ham gjennom de neste månedene, og det var fantastisk å se den positive utviklingen. Da jeg dro var han den sunneste lille gutten du kan tenke deg. Det er veldig godt å se at det går an å gjøre noe for disse ungene som tvinges til å være voksne for å overleve på gata. De er bare så knallharde, og de har mistet hele barndommen sin, forteller han. – Det er dette som er det tyngste arbeidet for Gregory og de andre som arbeider ved Kolibriredet; å få ungene til å bli barn igjen, til å leke og være bekymringsløse.

Det var ofte skummelt å være i favelaen. – Gregory har lært seg å leve med presset og vissheten om at noen av dem han har med å gjøre kommer til å bli drept hver eneste måned. Selv var jeg ofte redd når jeg var der nede, forteller Ørjan, – men jeg burde sikkert vært redd oftere enn jeg faktisk var. Det er vanskelig å forstå det fulle alvor i situasjonen når man kommer utenfra. Likevel, da jeg kom hjem var det som om noe lettet fra skuldrene mine, og det var både rart og utrolig fint å være her igjen.

Viktig at folk støtter arbeidet

- Jeg reiste ikke til Kolibriredet og favelaen for å få god samvittighet, understreker Ørjan, - det var jo for å få en opplevelse. Noen vil kanskje hevde at det er feil sted å gjøre det, men for meg var det veldig positivt. Man får perspektiv på ting av å se hvordan livet er der, mener han, og forteller om da han ble invitert på middag til en alenemor med fire barn, og middagen bestod av popkorn og kaffe. – Når folk ikke har råd til mat, får man veldig dårlig samvittighet av å ta i mot noe fra dem. Samtidig er det viktig å delta sosialt for å la seg integrere og forstå hvordan de lever, mener han. – Det gjelder å hele tiden finne en balanse.

Intervjuet nærmer seg slutten, og før han forsvinner ut i Bergensregnet igjen, sier Ørjan at jeg må huske på å få med at han er dypt takknemlig overfor Gregory for at han lot ham få komme til Kolibriredet. – Dette oppholdet har gjort utrolig mye med meg som menneske, jeg har lært enormt. Jeg vil bare oppfordre alle til å støtte dette positive arbeidet, avslutter han.

Dersom du ønsker å se bilder fra Ørjan sitt opphold ved Kolibriredet, kan du gå inn på bloggen hans på: <http://klinkakulo.blogspot.com/>

Vil aldri GLEMMER

“Vencedores de uma sociedade perdida. Nunca serao esquecidos.”

“Vinnerne av et tapt samfunn. Aldri skal de glemmes.”

står det på Ørjan Håland sin høyre arm.

• Av: Bjarte Storesund

Tatoveringen til Ørjan fikk en dystre betydning enn han kunne forestilt seg. “Vinnerne av et tapt samfunn. Aldri skal de glemmes.” står det brent inn i bicepsen som Ørjan viser fram. Meningen var å ha et minne om sine tapre venner fra favelaen. Kvelden tatoveringen ble laget var han ute med noen brasilianske venner, deriblant Vagner. Da Vagner skulle hjem over foreslo han for Ørjan at han skulle bli med. Men Ørjan takket nei fordi han var øm etter nålestikkene. De dro derfor hver til sitt, men Vagner kom dessverre aldri hjem. Da han var kommet til gaten sin, så han sin bror José som prøvde å stoppe en ungdomsgjeng som var kommet i klammeri med en gammel alkoholisert mann. – I situasjonen som oppstod trakk en av ungdommene fram revolveren sin, forteller Ørjan. Han siktet mot hodet til José og trakk av. Deretter skjøt han vilt mot folk som var kommet for å se hva som foregikk. Vagner ble truffet av flere dødbringende skudd. To venner og naboer ble også truffet men begge overlevde. – Hele episoden ble overvært av Vagner sin kone og hans 5 år gamle sønn, forteller Ørjan

hoderystende. – Da Gregory fortalte dagen etterpå at Vagner var død, nektet jeg å tro det, jeg hadde jo sett ham kvelden før. Det verste inntrykket for Ørjan var begravelsen samme dag. – Det var grusomt, kisten var åpen og familiene til Vagner og José var hysterisk, forteller Ørjan. For Gregory var tapet av Vagner ufattelig tungt, og dessverre en type tragedie som har skjedd så mange ganger før. Vagner var en gutt med et langt forhold til Carf sitt prosjekt og hadde vært aktiv innen Capoeira og var også en kamerat av Poca (Jefferson). Poca er en av de unge som Gregory reddet fra gaten og som nå instruerer Capoeira på Kolibriredet. Vagner som bare ble 24 år etterlater seg kone og to barn. For dem er framtiden nå usikker fordi konen ikke hadde noen egen jobb eller inntekt. José etterlater seg kone og tre barn.

Ørjan som er vokst opp i fredelige Os beskriver det hele som en sjokkerende opplevelse og for han vil skriften på armen hans alltid ha en spesiell og kanskje ironisk betydning. “Vinnerne av et tapt samfunn. Aldri skal de glemmes.”

Inter- nasjonal UKE

Lørdag 22. oktober startet internasjonal uke i Bergen for annen gang.

• Av: Sture Distad

Bak arrangementet står blant andre FN-sambandet og Bergen kommune. En rekke organisasjoner, som Children At Risk Foundation, deltar på ulike måter under uken. Målet med internasjonal uke er å skape økt forståelse og engasjement for internasjonale utviklingsspørsmål generelt og FNs tusenårs mål spesielt. I Bergen er det tusenårs målet – ”Likestilling og styrking av kvinners stilling” - som er i fokus.

I lett duskregn underholdt ”Guttene” Tommy Sulen og Trond Jensen publikum, før byens ordfører Herman Friele offisielt åpnet den åtte dager lange uken. Fra hovedscenen på Torgallmenningen ble det denne dagen danset, fremført forsmak på teaterstykket ”Fargespill” og holdt appeller. På Torgallmenningen hadde man også satt opp et digert telt hvor alle organisasjonene holdt hus. I det som på folkemunne ble kalt ”solidaritetsteltet” var organisasjoner, foreninger og komiteer representert med ”informasjonsstands” tett i tett. CARF hadde sin plass ved siden av Redd Barna. Vi solgte smykker og andre produkter

Ordfører Herman Friele åpner Internasjonal Uke.

fra Kolibriredet og vi fikk delt ut informasjon. I butikkvinduene til bokhandler Nordli på Torgallmenningen hadde CARF åpnet egen utstilling med flere flotte malerier av barna fra Kolibriredet, som alle hadde tolket ”Skrik” av Edvard Munch. Denne utstillingen stod under hele uken.

Speil & Ramme i Øvregaten har også åpnet utstilling med et stort utvalg malerier fra Kolibriredet. Denne utstillingen vil stå i en periode framover og her er det også mulig å kjøpe disse unike bildene. Av inntekten går 2/3 til kunstnerens familie og 1/3 til CARF. Her kan dere virkelig gi direkte hjelp samtidig som dere får et kunstverk som berører på flere måter.

Utstilling av ”Skrik” - bilder i vinduet hos Nordli på Torgallmenningen.

Stiftelsen

Children At Risk Foundation

- Styrets beretning 2004/2005

Children At Risk Foundation er en stiftelse og driver humanitært arbeid blant gatebarn og barn i faresonen (children at risk) i São Paulo i Brasil.

CARF – Brasils virksomhet er konsentrert om drift og utvikling av aktivitetssenteret Kolibriredet. Senteret har i perioden økt sitt tilbud og over 650 barn og unge var registrert ved senteret, august 2005.

Prosjektet i Brasil samarbeider også med 3 andre prosjekter i São Paulo, knyttet sammen gjennom Ashoka-nettverket. Prosjektet i Brasil har også kontakt med et gatebarnprosjekt på Haiti og det samles inn penger til dette prosjektet via Norge og via internett i Brasil.

Virksomheten driver informasjonsarbeid og samler inn penger i Norge gjennom sin administrasjon her, og overfører penger til driften i Brasil. Prosjektleder i Brasil er Gregory John Smith.

2004 har vært det trettende ordinære virksomhetsåret for Children At Risk Foundation, CARF. Arbeidet i Norge har i beretningsperioden vært preget av arbeid mot skoler og barnehager og drift og styrking av informasjonskanalene våre, særlig forarbeidet til NRK dokumentaren, som ble vist i januar 2005.

SEKRETARIAT:

Kontoret i Teatergaten 15 (Redd Barna-huset) har vært bemannet 4 dager i uken, fra kl. 09.00 – 16.00. Sigve Fjeldtvedt har i perioden jobbet i 80 % stilling som daglig leder.

Vi har et godt samarbeid med Redd Barnas sekretariat, slik at de tar imot henvendelser de dagene kontoret er ubemannet. Irene Løland jobber frivillig i hovedsak med føring av regnskap og medlemsarkivet og vi setter stor pris på hennes innsats

ØKONOMI:

Stiftelsens inntekter dette året (kalenderåret 2004) er kr. 1 858 817,-. Dette er en økning på kr. 326 636,-. Inntekt støtte medlemmer har økt med over kr. 200 000,-, og skoler og barnehager har økt med over kr. 70 000,-.

Salg av våre produkter fra Brasil øker. Økningen er størst på salg av capoeira-klær/-utstyr og musikk, men det er også økning i salg av smykker og lignende på skoler og når vi har aksjoner. Malerisalget er også i sterk vekst og vi har hatt et positivt samarbeid med ”Speil og Ramme” i Øvregaten. De laget utstilling og solgte over 20 malerier for oss.

Forbruket i Brasil er meget stabilt og viser i år en svak nedgang som har sammenheng med at det i 2003 ble investert mye i inventar og utstyr.

Regnskapet for 2004 viser et overskudd på kr. 227 774,-.

Vi får ingen støtte fra Norad. Dette henger sammen med den norske bistandspolitikken som konsentrerer bistanden om de fattigste landene. Brasil faller utenfor denne kategorien.

INFORMASJON:

Informasjon er ett av satsingsområdene våre og CARF har styrket arbeidet på dette området.

I denne perioden har vi utgitt 3 Nyhetsbrev og 2 utgaver av magasinet Nøs Vivemos. Det er dannet en aktiv redaksjon og Bjarte Storesund er redaktør. Redaksjonen i Nøs Vivemos gjør alt arbeid frivillig og gjør et veldig viktig arbeid for CARF. Vivi Kuhnle bidrar frivillig med grafisk design og også hun er blitt en viktig samarbeidspartner.

Hjemmesiden blir stadig mer spennende og nytt billemateriale fra Brasil legges nå ut online. Nyhetssiden blir oppdatert av Sturle Hauge Simonsen, i samarbeid med kontoret. Han har hovedansvar for oppdatering, vedlikehold og videreutvikling av siden. Sturle bruker sin fritid på dette og styret setter stor pris på den innsatsen han gjør som frivillig for CARF.

NRK – dokumentaren ”Kolibrimannen”: Steinar Birkeland og Thomas Hellum, NRK, reiste til Kolibriredet i oktober 2004, for å lage en dokumentar om Gregory og hans arbeid i favelaen i São Paulo. Resultatet ble ”Kolibrimannen” som ble vist på NRK i januar 2005. Siste nytt er at filmen nå er solgt til alle de nordiske landene.

AKTIVITETER/SAMARBEID:

Skoler:

Vi hadde direktekontakt med 27 skoler i 2004. Daglig leder har gitt informasjon/ holdt foredrag for skoler, organisasjoner og lag. I tillegg har vi vært invitert til å delta på en rekke aksjoner på skoler. Høsten 2004 arrangerte vi studietur til Brasil og Kolibriredet for to elever og to lærere fra Aurdalslia skole. Dette var et ledd i Kolibriskoleordningen og Aurdalslia skole var første skole som fikk sjansen til å reise og besøke Kolibriredet. Turen og opplegget i Brasil var meget vellykket og deltagerne kom tilbake med sterke opplevelser og inspirasjon. Aurdalslia laget et ”tidenes Brasil-marked”, og de to elevene, Sunniva og Håkon, har i ettertid vært med rundt på mange skoler i Bergen og omegn, sammen med Sigve, og holdt foredrag om reisen de var med på. De to elevene har gjort en kjempeinnsats og vi tror at de selv har vokst på disse opplevelsene. Vi har bygget videre på Kolibriskoleordningen der vi knytter oss nærmere de skolene som har fast CARF – aksjon hvert år.

Undervisningsmaterieell:

Arbeid med nytt undervisningsmaterieell har kommet et langt stykke videre. Et foreløpig utkast foreligger nå på CD. Vi arbeider med videreutvikling og med finansiering av en papirutgave.

Verving:

Faste støtte medlemmer er en av bærebjelkene i arbeidet vårt og det er vanskelig å få presisert sterkt nok hvor viktig hver eneste en av dem er. Verving via websiden har virket positivt. Siden åpningen av

denne vervesiden har vi fått mange nye tilslag her. Vi har ligget lavt med gateverving i år, etter mye negativ medieomtale på denne vervemåten.

Capoeira na Chuva:

”Sommerkurs Capoeira 2005” ble arrangert i månedsskiftet juni/juli. Kurset var meget vellykket med 74 deltagere. I år hadde vi satset spesielt mot barn og unge i alderen 10 – 15 år. 4 instruktører fra Brasil gjorde en flott jobb. Capoeira na Chuva og CARF har i tillegg jevnlig samarbeid året i gjennom om salg av capoeira-utstyr, informasjon og oppvisning på skoler. Vi hadde ca 15 slike informasjonsprosjekter i perioden.

Under Internasjonal Uke (IU) i Bergen markerte CARF seg med utstilling i vinduene hos Sundt, i et samarbeid med kunstneren Jannicke Kim Olsen som omdanner våpen til kunstgjenstander. Hun hadde vært i Brasil i forkant av uken og arbeidet med et håndvåpen som hun omdanner til et puslespill. Vi hadde ellers capoeira-oppvisning og maleriutstilling under IU.

Samarbeidet med Næringslivsdagene i Bergen, der studentene på BI lager et næringslivsseminar, fortsatte også i år. Hele overskuddet ved arrangementet gikk til CARF.

Gardsbutikken på Stend Jordbruksskole er blitt en viktig samarbeidspartner når det gjelder produktene våre fra Brasil. Produktene blir stilt ut i butikken og hele salgssummen går til CARF.

6 fotballtalenter fra Kolibriredet fikk gratis plass på årets fotballskolekurs på Mallorca. Fotballskolen drives av Thorleif Holme, der fotballtalenter fra Kolibriredet utvikles videre mot et profesjonelt nivå. Samarbeidet fortsetter neste år.

Den årvisse julemessen på Stend Jordbruksskole, i Fana Husflidslags arrangement, er besøkt av tusenvis av mennesker hvert år. I 2004 fikk CARF plass med produkter fra Brasil.

Bergen 27. september 2005

Stiftelsens styre har i perioden bestått av:

Einar Kongsbakk, styreleder.

Trond Lexau, nestleder.

Rolf Schoder, styremedlem

Bjørn Birkeland, styremedlem

Pål Stian Wenæs, styremedlem

HÅNDLAGET

av kolibrier

Det begynte med malerier og smykker laget av barn og unge på Kolibriredet. De siste årene har vi fått tilsendt stadig flere små forsendelser. Smykker, klær, dukker, broderte kort, malerier. Det øker på. Det nye i år er design - klær! Hvert plagg med unik design, håndlaget og i god kvalitet.

Av: Sigve Fjeldtvedt

TIDEN

Dette er et ledd i å forberede unge "kolibrier" på selv å ta ansvar for framtiden.

Gjennom undervisning, inspirasjon, opplæring og praktisk arbeid og utprøving av idéer, er de selv med på å forme sitt liv. Dessuten går 2/3 av salget direkte til ungdommene og deres familier, 1/3 går til driften av CARF. Det resulterer i at presset på ungdommene hjemme fra, om å begynne å jobbe, avtar. De fortsetter lenger med utdanning - den Gode Sirkelen.

Du kan bidra med å handle!

SMYKKER

Smykkene fra Bijouteria Beija-Flor (Bijouteri fra Kolibriredet) er laget av perler, ulike steiner og tresorter.

Halsbånd, armbånd og øredobber finnes i en mengde ulike farger, former og varianter. Priser fra kr 30,- til kr 70,- Det er særlig ungdommene i Banda Beija-Flor (afro-brasiliansk rytmegruppe) som lager smykkene.

DESIGN-KLÆR

Knytte - batik t-skjorter i fantasifulle farger og mønstre. God kvalitet. Pris kr 200,-

Bola - luer, strikket i ren ull

Langermet og korteermet bluse med ulike farger og mønstre
Fra kr 390,-

Vi har også vester, heklet genser, strikket skjørt og "fillerye"-vester m.m.

Det er den brasilianske kunstneren og klesdesigneren, Virginia Aguiar, som lærer opp jentene. Hun skal gjennomføre ett års trening med dem, slik at de med tiden kan stå for arbeidet alene.

Mange av produktene er presentert på vår nettside: www.carf.no
Kom innom kontoret eller bestill på telefon: 55 90 96 90 eller e-post.

BRetur:
CARF, Teatergaten 15
5010 Bergen

Utgiver:
CHILDREN AT RISK FOUNDATION – CARF
- redder gatebarn

Organisasjonen ble stiftet i Norge
av Gregory J. Smith, i 1992.
Arbeider blant gatebarn og barn i
faresonen i slummen i São Paulo.

STYRET

Leder: Einar Kongsbakk
Nestleder: Trond Lexau
Styremedlemmer: Rolf Schoder, Bjørn Birkeland
og Pål-Stian Wenæs.

ORGANISASJONSOPPGAVER**I Brasil:**

Prosjektleder: Gregory J. Smith
Web: www.carfweb.net
Web: www.carfwebnet.blogspot.com
E-post: carfbrasil@uol.com.br

I Norge:

Daglig leder: Sigve Fjeldtvedt
Sekretær: Irene Løland
Revisor: Erik Bjerring Hansen
Regnskapsfører: Birkeland Regnskapskontor AS
Fundraiser: Henning Haukeland

Webseite: Sturle Hauge Simonsen

REDAKSJON "NOS VIVEMOS"

Redaktør: Bjarte Storesund
Grafisk design: Vivi Kuhnle
Red.medarbeidere: Irmelin Bjerring Hansen,
Sture Distad og Kaspar Knudsen
Trykk: Designtrykkeriet

Daglig leder er ansatt av stiftelsen.
Styreverv og alle andre organisasjonsoppgaver
utføres vederlagsfritt for CARF.

Children At Risk Foundation - CARF
Teatergaten 15 (Redd Barna – huset)
5010 Bergen
Tlf: 55 90 96 90
Fax: 55 90 72 91
E-post: info@carf.no
Web: www.carf.no
Støttebidrag til kontonr: 3411.22.82159

Minnefondet WILLIAM & WENDER
Bidrag til kontonr: 3411.08.91700

SONDRE & ISIS Minnefond
Bidrag til kontonr: 3411.24.22759

Vi ønsker alle
våre medlemmer og
samarbeidspartnere

GLEDELIG JUL
og
GODT NYTT ÅR!

Med vennlig hilsen

CARF

